Kolozsvár 1903. V. évfolyam 145 szám Szerda, Május 27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ..... 24 kor. (12 frt)
Félévre ..... 12 „ (6 „)
Negyedévre ..... 6 „ (3 „)
Egy hóra ..... 2 „ (1 „)
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.)
Vidékre ..... 10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

Széll Kálmán fenyegetőzései.

Kolozsvár, május 26.

„Nehéz és fizikailag sok áldozatba kerülő küzdelem lesz a nyári, de egy nagy elvért folyik, amely elvet kormány és párt egyaránt szivén visel.“

(h.) Széll Kálmán mondotta a szabadelvű pártkörben a cikkünk élére tett szavakat. Aki a sorok között olvasni tud, tisztában azzal, hogy a kormányelnök egy szelid fenyegetést bocsátott ki, odaadresszálva azt az ellenzék cimére. A sorok közül unyanis, minden különösebb töprenkedés nélkül ki lehet olvasni, hogy Széll Kálmán *nyári harcra készül.*

Ez a nyári harc kétféle lehet. Első sorban az, hogy együtt tartja a nyáron is az országgyülést. Ez az ellenzék részére kiröppentett legfrissebb mumus. A kormányelnök bizonyára ugy gondolkozik, hogy az ellenzék inkább leszerel, semhogy rekkenő nyári hőségben is teljesitse kötelességét. E felett természetesen, minden különösebb észrevétel nélkül napirendre térhetnénk. Meg vagyunk ugyanis arról győződve, hogy abban a nagy és fenséges harcban, melyet az ellenzék most a parlamentben folytat az olyen kicsinyes tekintetek, mint az egyéni kényelem: számba sem jöhetnek. A nyári ülésezés lehet kényelmetlen a kormánypártnak, melynek valóban nincs semmi egyéb teendője, mint némán hallgatni és eltürni, az ellenzék erős és igazságokkal sulyosbitott buzogányosapásait, de az ellenzéknek csak növelheti a harci kedvét és készségét, mert hiszen tudatában van annak, hogy a nemzet mindent felülszárnyaló és mindeneken felül álló nagy érdekeiről van szó.

Ez a fenyegetőzés tehát abszolute nem segithet a kormány szorongattatásán.

De viszont ott van a másik mumus, mely a „nyári harc“ gyüjtő fogalma alá vonható és ez a képviselőház feloszlatása.

Hetekkel ezelőtt megirtuk, hogy a kormánypárt agresszivebb elemei között mint hódit mindinkább az a felfogás, hogy a költségvetésnélküli állapot *nem lehet akadálya a képviselőház feloszlatásának.*

Ezzel a kérdéssel — sajnos — nagyon óvatosan bántak a kormánypárton.

Azért mondjuk, hogy sajnos, mert hiszen minden gondolkodó ember tisztában van azzal, hogy egy esetleges általános választás a mai viszonyok közepette csak áldás lehet a — függetlenségi pártra. Ma mikor az egész nemzet szeme, reáfüggesztődött biztatólag és buzditólag a függetlenségi pártra; alig lehet kétséges az, hogy az uj választásokból a függetlenségi párt számban és erőben megizmosodva kerülne vissza a képviselőházba.

Pedig ugy látszik — komoly jelek mutatnak arra — hogy a képviselőház feloszlatásának reánk nézve, valóban üdvös gondolata, kellőleg kialakult magában a kormánypártban. Klasszikus tanut is idézhetünk állításunk igazolására és pedig a kolozsvári félhivatalost; a »Magyar Polgár«-t. E lap, mely ilyenkor a politikai óvatosság kettőzött mértékével nyilatkozik az aktuális politikai helyzetről, tegnapi számában többek között a következőket irja:

»Látjuk közeledni azt, a mi kimaradhatatlan: az országgyülés felosztását. És ha nincs is kizárva, hogy az uj választásokat is Széll Kálmán fogja vezetni; de az sincs kizárva, hogy Széll Kálmán nem vállalja többé ezt a feladatot; és akkor a kormány gyeplőit ismét azok a sokat emlegetett »erős kezek« fogják megragadni, a melyek első sorban az obstruálS ellenzékkel fogják éreztetni, hogy épen általa érzik magukat és rendszerüket rehabilitálva.“

A cikk a következő szavakkal fejeződik be:

„Az obstrukció tehát, bár mozdulatlannak látszik, rohamosan közeledik ahhoz, hogy mindenben épen az ellenkezőjét érje el annak, a mire törekedett. Sokat akart markolni, — s még azt is, a mit a kezében tartott, már kiejtheti. — **Az országgyülés fölosztását julius végére várják.**

Ebből a két kiszakitott passzusból tehát immár a félhivatalos részről erősitik meg — a mi korábban tett állításunkat — hogy a képviselőház feloszlatása küszöbön van. Ezt mondja óvatosan és simán a *„Magyar Polgár.“*

A hires »passiv resistencia« tehát ode fog kijutni, hogy a kormány a nemzetre apellál, de egyszersmind tudatja azt is, hogy az ellenzék uj, »erős kezek« nyomását fogja érezni. Az erős kezek értelmének kigubózásához sem szükséges valami tulságosan nagy erőlködés. Az ellenzéknek az eddigi választások alkalmával is, volt alkalma érezni a hatalom terrorizmusának, erőszakosságának sujtó erejét. A hatalom keze eleddig is odanyult az egyén leszebb jogának érvényesitéséhez: a választói joghoz. Az ellenzék sohasem a kormány kedvére és gyönyörüségére került be a parlamentbe, hanem azért, *mert mindenki nem volt megvásárolható*, még ezen a korrupt Magyarországon sem.

Miért tehát az a nagy fenyegetőzés? Az ellenzéket oly kishitűnek tartják, hogy az ilyen fenyegetőzésekre beadja a derekát?

Oh nem! Tudják azt jól, hogy az ellenzék mai küzdelme, egyenesen belevág a nemzeti becsület eleven husába és az ellenzék azt elvérzeni nem hagyhatja. De mégis: a többség uralmi elve iránti elvakultságban azt hiszik, hogy az a párt, mely ma ott áll az ország érdekeiért, folytatott küzdelem porondján, nincs tisztában azzal, hogy voltaképen mi is a nemzet akarata?

Pedig tisztában vannak azzal: a nemzet akarata, vágya, óhajtása és reménye nem lehet más, mint az hogy a katonai javaslatok ne lehessenek törvénynyé soha. Való igaz, hogy ma senki sem tudja, mi következik azután, ha e féktelen követeléseket nem lehet felhajtani a magyar nemzeten. Parlamenti válság, alkotmány felfüggesztés vagy egyenesen forradalom lesz a vége: ki tudná azt ma megmondani?

De lehet mindennek ellenkezője is. A következmények most a nagy harc közepén kiszámithatatlanok.

De az bizonyos: hogy ha az ellenzék minden ellenérték nélkül beszüntetné a harcot, akkor a katonai javaslatok, utolsó csepp vérét szivnák ki a nemzetnek.

Már pedig ha a bizonyos és a bizonytalan halál között kell választani, a természetes életösztön az utóbbira utal bennünket, különösen, ha abból még feltámadás is lehet.

Miért nézi tehát a kormány oly bambának az ellenzéket, hogy az előbbit fogja választani? Azért, mert reá egyként, bármelyik esetben is csak a halál várakozik.

Torda-Aranyos megye mű-bizalma.

Vármegyei törvényhatósági közgyülés.

— Telefon tudósitás. —

Kolozsvár, május 26.

Valóban szinte bámulatos az a sietség, melylyel egyes vármegyék a kormány sülyedő hajójának megmentésére törekszenek és megdöbbentő az a cinizmus, melylyel a tulnyomóan tisztviselőkből álló megyei szavazatokat ugy akarják feltüntetni, mint a népakarat megnyilatkozását. Hát ez tisztán komédia és mi megdöbbenve látjuk, hogy mint vetélkednek egymással — különösen az erdélyi vármegyék — azon, hogy ki tudja jobban bebizonyitani a kormány iránti rajongását.

Tegnap Torda-Aranyos vármegye törvényhatósága végezte el ezt a gyászos műveletet. Sietett beleiratni magát abba a jegyzékbe, ahol a hatalom kegyéért kunyorálókat könyvelik el.

Igen, igen; Torda-Aranyos vármegye neve is belekerül a sorba, a többiekhez, a kik e válságos időben a nemzeti jogok ellen fordultak.

Egyszersmind egy kis operette izü, komikus része is van a közgyülésnek. Mert valóban együgyübb dolog alig teremtődött még meg, kormánypárti koponyák által is, mint ami tegnap Tordán történt. Elhatározták ugyanis, hogy a megye fölir az önálló magyar hadsereg érdekében és egyben bizalmat szavaz a kormánynak, mely ellen éppen az önálló magyar hadsereg létesitése érdekében folytatja hónapok óta a legádázabb küzdelmet a parlamenti ellenzék. Nos hát ez valódi politikai csodabogár, mely csakis ex-lex idején nevelődhetett meg.

A közgyülés részleteiről a következőket jelenti telefonon tudósitónk:

Gróf *Bethlen* Géza főispán elnöki megnyitója után, Hevesmegye átiratának tárgyalása következett.

Hevesmegye ugyanis köriratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, hogy irjanak fel a képviselőházhoz az önálló magyar hadsereg létesitése érdekében.

A közgyülés nagy lelkesedéssel tette magáévá Heves vármegye feliratát.

Most következett a bizalmi komédia.

Az inditványok a tárgysorozat 150-ik pontjába voltak felvéve.

Gróf *Bethlen* Bálint országgyülési képviselő kérte, hogy az ő inditványát vegyék most tárgyalás alá és igy a közgyülés a „bizalmi inditvány“ tárgyalását határozta el.

A gróf *Bethlen* Bálint által benyujtott inditvány a következőképp szólott:

Torda-Aranyos vármegye törvényhatósága megnyugvással értesült Széll Kálmán miniszteretnök urnak és a vezetése alatt álló kormánynak, a fennforgó sulyos és magában veszedelmeket rejtő politikai állapotokkal szemben tanusitott magatartásáról és azért hazafias bizalmának és ragaszkodásának adva kifejezést, kéri a kormányt, hogy az ország jól felfogott érdekét minden rendelkezésére álló törvényes módon biztositsa, remélve és tántorithatatlanul bizva abban, hogy a miniszterelnök urnak kiváló kormányzási képességei, kipróbált hazafisága hazánkat a jelen sulyos állapotokból kivezérli.

Benyujtja: gróf Bethlen Bálint országgyülési képviselő.

Az inditványt a benyujtó meglepő szükszavusággal indokolta meg.

Nyomban utána dr. *Vertán* Endre orsz. képviselő kért szót.

Azzal kezdette, hogy ilyen abszurd dolog, ami most e közgyülésen történik csakis Tordán történhetik meg. Hoznak egy határozatot az önálló magyar hadsereg érdekében és bizalmat szavaz annak a kormánynak, mely törvényeink felfüggesztésével kormányoz.

Körülbelül egy óra hosszáig tartó beszédet moódott Torda város orsz. képviselője és kellőleg méltatta azt a kétszinü játékot, melyet a kormány a nemzettel szemben folytat.

Miksa Imre orsz. képviselő, a felvinciek — csodálatos módon végleg igazolt — képviselője beszélt ezután az inditvány mellett.

Egy kissé siránkozott is, hogy őt hitehagyottsággal vádolják és azzal, hogy elveit szegre akasztotta.

Utána *Bartha* Lajos, aranyos-gyéresi ev. ref. lelkész beszélt a javaslat *ellen.* Kimutatta több mint félóráig tartott beszédében az inditvány hazafiatlan tendenciáját és beszéde során ugyancsak erősen ostromolta Bethlen Bálint gróf politikai „elveit.“

Végül inditványt tett, hogy a bizalmi javaslat vétessék le a napireudről,

Gróf *Bethlen* Balázs természetesen a javaslat mellett szólott, jelentéktelen dolgokat emlitve fel, minden hatás nélkül.

Ujházy István ref. lelkész, szintén az inditvány *ellen* emelte fel lelkes szavát.

Tordai János gör. kath. lelkész, kon-

TÁRCA.

Május.

Az ifjuság első korában,
Midőn az édes láz gyötört,
Felém mosolygott még az élet
S csak üdvöt igért és gyönyört,
Az ifjuság első korában,
Bolondos álmok mámorában,
Rügybontó május hogyha jött,
Szivembe ihlet költözött.
Mámort lehelt felém a szellő,
Az égbolt kék volt, csodakék!
S én dalra keltem, énekeltem!
S szivemben oly boldog valék!

Megihlet most is még a május,
Illatja, bája most is az.
Ragyog az égbolt! Róna, erdő,
Mind téged hirdet, uj tavasz!
De életemnek búja, gondja,
Barázdát vésztek homlokomra
És megtanúltam: nincs gyönyör,
Csak szenvedés, mely lazsan öl!
Zokogva nézem, hogy a bánat
Örök tanyát lelt lelkemen....
— Megihlet még talán a május,
De ah, a dal, — már nem megyen..

Biró Arthur.

Régi ujdonságok.

Irta: **Elza.**

Különös, szinte bosszantó, de mégis el kell ismernem, hogy nem találunk mi már semmi ujat ki a világon. Rágódunk azon, a mi régi és ugy teszünk, mint a ki évekig forgat jobbra, balra, meg ide és oda egy báli ruhát. Behuzza, átszabja, kiforgatja, feldisziti, széthontja, uj szint is ad neki, sokszor a felismerhetetlenségig átalakitja, de bármit is tesz vele, akárhogy ügyeskedik is keze, csak nem lesz uj az a ruha, hiszen megőrzi a lelke mélyén — mert azt meg kell jegyeznem, hogy minden ruhának van lelke, egyénisége, sőt karaktere is — megőrzi a megdönthetetlen igazságot, hogy régi, hogy multja van és csak ötletek teszik ujjá, eredeti szinezetüvé alapjában véve jobb időket látott egyéniségét.

Persze rövidlátókat, vakokat és tudatlanokat könnyü becsapni. Azok a fehérre is képesek azt mondani, hogy fekete, miért ne mondanák akkor a régire is, hogy uj? Hanem aztán jönnek az ellenségek, a kik voltaképen az embernek legőszintébb barátai, mert egyre tükröt tartanak eléje és ugy figyelmeztetik legszembetűnőbb hibáira. És ezek az ellenségek belátnak mindenkinek a veséjébe, meg is mondják leplezgetés nélkül őszinte véleményüket mindenről: ami fehér, az nem lehet fekete és a mi régi, az nem lehet uj.

Csakhogy aki igazságot mond, annak beverik a fejét: hadd bünhődjék, ha már egyszer igaza van! Manapság mind többen és többen féltik a fejüket, tehát mind kevesebben és kevesebben mondanak igazat. Inkább vakoknak, rövidlátóknak, ostobáknak, tudatlanoknak tettetik magukat a képmutatók, hogy kitalálhassanak olyan igazságot, a melyek már Éva anyánk előtt sem voltak ujak és például — egész határozottan azt merik állitani, hogy a flirt, meg a korzó, vagn jour a legmodernebb kor szecessziós vivmányai, pedig szó sincs róla. Flirtölni az első Éva is szokott már, korzózni pedig a legsötétebb ó-kor édes-bájos leányai is örömmel eljártak. Még pedig sokkal több raffineriával, sokkal több ügyességgel, mint manapság szokás. — Felirta ám azt a krónika pontosan róluk, hogy mikor délceg, hajlékony, lenge termetükkel végiglebegtek az utcán, csak ugy nézegettek jobbra, balra, mint a legmodernebb leány manapság; de bizony még csak meg sem elégedtek puszta nézéssel, mintha szemük bűvös pillantásában nem is lett volna ép elegendő vonzerő, hanem mikor valakinek figyelmét különösen magukra szerették volna terelni, akkor erősebben léptek a cipőjükbe rejtett illatos balzsamokra és hirtelen valami kimondhatatlanul édes bizarr légkör vette őket körül, kényszeritve az arra menőt, hogy észre vegye őket.

A mi pedig a jourokat illeti, nagyon régi, régi találmány az is. Hiszen nem merném állitani, hogy puha, bársonyos salonokban, forró thea és kitünő sandwichek mellett szólták meg az embereket, mesélték a legnjabb és legérdekesebb pletykákat, de megszólták őket és tüzzel pletykáltak a kutak körül.

A milieu nem sokat változtat a dolgon. Délután, estefelé asszonyok, leányok, férfiak, felnőttek, kicsik és nagyok seregesen gyültek össze a kutak körül, csak ugy, mint manapság a legkeresettebb jourokon. Valószinü ugyan, hogy a „Monna Vanna“, vagy a „Bob herceg“ legutolsó előadását nem tárgyalták, de biztos vagyok benne, hogy jelen nem levő barátaik minden képzelt és valódi hibáját tartózkodás nélkül felsorolták.

Még azt is megbeszélték, hogy kinek ki udvarol, ki mikor megy férjhez, meg hogy ki milyen idős? Mi türés-tagadás, ma is csak azt teszik. Legfeljebb uj nuanceokkal gazdagitják a már meglevő alapot. X. elmondja a jouron, hogy Y. milyen számító, ravasz, felületes, kacér, akkor megérkezik Y., mire X. barátnője szeretettel borul a nyakába és furfangosan folytatja megkezdett témáját, csak hogy most már természetesen Z-ről beszét.

Azt az egyet meg kell engedni, hogy manapság nem feledkeznek ugy ott a társaságban a modern jourozók, mint a hajdaniak a kutnál.

A-éknál jour van. Akkor 5 órától kezdve 8-ig az egész ABC-nek végig jussa van megjelenni a jouron. Egyszerre be sem férnének a salonokba, hanem szerencsére nem is jönnek egyszerre. Mikor belebeg kettő, akkor más három már el is ment, hült helyén egy üres theás csésze, meg nehány sandwich-morzsa maradván, nem volna tanácsos bottal ütni a nyomát. Ugy is néz ki jourok idején a legtöbb salon, mint egy ostrom alatt álló japán theaház. Csak épen a legérdekesebb tracscsot adja le kötelességszerüen mindenki, azt is elmondják nagy büszkén, hogy egy héten hány bálba mennek, milyen sokáig tancoltak egyfolytában bostont és mire egy kicsit kiszuszognák magukat, már odább is állanak, hogy mint a világpanorámáknál, itt is forditsanak egyet a képeken: „Más!“

A szegény házikisasszony pedig nyargal ide, nyargal oda, már szinte gépiesen mutatja be az érkezőket, az ottlevőknek, szinte rekedten kinálgatja a sandwicheket és édességeket, — végeredményében pedig mi haszna is van szegénynek a jourból? elmaradt egy este a mindennapi korzóról és érdeklődő ismeretlen ismerősök aznap hiába lesték a sarkokon.

Sokkal kényelmesebben jouroztak akkor régen. A kut az egy olyan neutralis hely, hol a házi asszony vagy házi kisasszony fárasztó szerepét senkinek sem kell játszani, a ki megszomjazik, üditő vizzel olthatja szomját, a ki megéhezik, jóllakik pletykákkal vagy szellemes viccekkel. Mert az csak természetes, hogy a vicc sem a kultura találmánya. — Az ókorban is csak olyan buzgalommal gyártották a vicceket, mint manapság, azzal a különbséggel, hogy régen szellemes jó viccek voltak divatban, ma pedig rossz vicceken mulatnak jól.

Például régen megtörtént az, hogy egy pogány kérdőre vonta az egy igazi Isten hívőt: „A te Istened tolvaj, mert meglopta Ádámot, mikor Évát teremtette, hogy tisztelheted te azt az Istent?“ — »Engem is megloptak a minap — sietett válaszolni a kérdezett — ellopták egy ezüst serlegemet és itt hagytak egy aranykól valót. — Adám is igy járt az oldarbordájával.«

Ilyen volt az ókor szellemes embere. És milyen ma? Jourokon valóságos áhitattal rajongják körül azt, a ki egy uj szójátékot tud; mindenki feszült figyelemmel, viszszafojtott lélegzettel, csillogó szemekkel hallgat a beszélőre. »Tudják-e kérem, hogy mi a külömbség Fedák Sári, egy égő cigaretta és Kecskeméthy között?« Persze senki sem tudja. A beszélő diadalmas arccal közli a megfejtést: »Fedáknak hire van, az égő cigarettának hamva van, Kecskeméthynek pedig se hire, se hamva.«

Harsogó taps, csengő nevetés, hálás elismerés a rossz vicc jutalma és a jour aznap kiválóan sikerült, érdekes, szellemes volt.

Flirtölni ép ugy szoktak manapság a jourokban, mint régen a kutak körül. A mai sem veszélyes, komoly dolog, régen is csak játék, pajkos tréfa volt. Ma is csak ugy udvarolnak a lányoknak, mint ezer évvel ezelőtt. A fekete szemüek már kivülről tudják, hogy szemük ugy ragyog, mint sötét éjben a csillagok, a kék szemüek ezer év előtt is arra voltak büszkék, hogy szemük olyan, mint a napsugaras tiszta égbolt, a szürke szemüek pedig hajdan is, most is azzal hencegnek — hiteles forrásból hallották — hogy szemük örvényekkel telt, mélységes, titokzatos tenger.

Szegény leányok, ők ma is csak mind olyan hiszékenyek, bolondosak, felületesek és jók, mint a milyenek voltak ezer év előtt. Akkor sem tudták megtanulni azt a leckét, melyet az élet minden leánynak olyan sokszor felad és ma is csak olyan könnyen felejtik el egyik tanitástól a másikig a saját kárukon szerzett tanitásokat, mint ezer év előtt.

De miert is csináltatnának épen a leányok egészen uj ruhát maguknak, ha minden, de minden a világon csak a régit alakittatta át?

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

gruás pap természetesen a javaslat mellett beszélt.

Egerházy Lajos tordai ev. ref. lelkész, ellene beszélt a javaslatnak. Beszédében, melyben éles kritika alá vette a kormány működését több mint háronnegyed óráig fejtegette, hogy a kormány nem szolgált reá erre a bizalmi nyilatkozatra.

Személyes kérdésben *Vertán* Endre kért szót. Miksa Imre ugyanis azt hozta fel beszédében a kormány védelmére, hogy az nem avatkozott bele a választásokba, mert ha ezt tette volna, akkor sem ő, (Miksa) sem Vertán nem választatott volna meg. Erre vonatkozólag *Vertán* Endre talpraesetten válaszolt.

Nem tudom, — ugymond — hogy Miksa Imre hogyan lett meg képviselőnek, de azt tudom, hogy *ellenzéki plakátokkal* vezette fölre a választókat.« A vita befejeztetvén gróf *Bethlen* Bálint — a zárszó jogával élve — kihivó modorban leckéztetni akarta *Bartha* Lajos ev. ref. lelkészt, azt mondván, hogy a lelkész maradjon a szószéknél és ne beszéljen közjogról, mert ime Bartha azt mondotta, hogy Horvátország tartomány, pedig ez nem áll, mert Horvátország önálló királyság. Az ellenzék erre a nagy közjogi tudákosságra, részben harsogó derültséggel, részben viharos ellentmondásokkal felelt.

Az indítványozó záróbeszéde után *Bartha* Lajost illette volna, benyujtott inditványa alapján a zárszó joga, ezt a jogát azonban a közgyülésen egyszerüen konfiskálták és igy vagy tizenöt szótöbbséggel elfogadták gróf *Bethlen* Bálint hazafiatlan inditványát.

Ezzel a ténynyel immár Aranyos-Torda-vármegye is megtette reáparancsolt kötelességét. Tette pedig ezt egy **volt nemzeti párti** képviselő inditványára és egy olyan képviselő támogatásával, ki **volt már függetlenségi, volt nemzeti párti és most végre megtért az egyedül üdvözitő kormánypárt kebelébe.** Meg vagyunk azonban győződve arról, hogy az elvtagadásoknak ezen sommás megnyilatkozására, a legközelebbi választásoknál, a választók adják meg a választ. Mert mi nagyon kerestük Miksa Imre urat az aranyos-gyéresi tiltakozó gyülés alkalmával, de a képviselő ur nem volt akkor sehol látható.

Pedig ott a kerület minden részéből összegyült választók is nagyon keresték és ime most, mikor választóinak határozata ellen lehetett cselekedni, megjelent Torda-Aranyos vármegye törvényhatósági közgyülésén, hogy a nemes vármegye egy sötét fejezetének megváltoztatásában részt vegyen.

Országgyülés.

A képviselőház ülése.

— *Fővárosi tudósitónktól.* —

Budapest, május 26.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Az irományok előterjesztése során elnök bemutatja a főrendiház elnökének átiratát, mely szerint a főrendiház tegnap megválasztotta a reá eső kvóta-bizottsági tagokat.

Elnök: Következik a kvótabizottság megválasztása. A Ház többsége a kvótabizottságba beválasztotta: gróf Andrássy Gyulát, Buzáth Ferencet, Falk Miksát, gróf Hadik Jánost, Hegedüs Sándort, Hieronymi Károlyt, Hódossy Imrét, Josipovich Gézát, Neményi Ambrust és gróf Tisza Istvánt. A függetlenségi párt nem szavazott.

Barabás Béla: A házszabályokhoz szól. Pártjának tagjai a névsor olvasásakor nem szavazott, erre a második névsor olvasásnál mint távollevők lettek felolvasva. Tiltakozik az ellen, hogy őket a távollevők listájába jegyezzék be, mert hiszen jelen voltak.

Kubik Béla: Szintén a házszabályokhoz szól. A lefolyt szavazás nem felelt meg a házszabályoknak. Először mert a kik nem szavaztak, azok távollevők közé soroztattak, másodszor mert egyik képviselő odaadván szavazólapját a terembiztossal szavaztatott le. Ezek mind házszabályellenes dolgok s ezért kéri a szavazás megsemmisitését

Elnök:. Barabásnak részben igaza van s ezért a naplóba beveszik, hogy kik voltak jelen, de nem szavaztak. E végett felkéri azokat, kik nem szavaztak, legyenek segitségükre a jegyzőknek a napló összeállitásában. A mi a terembiztossal való szavaztatást illeti, azt a két jegyző tette és az régi szokás jogon alapul.

Ugron Gábor: Egyik véleményt sem osztja. A névszerinti szavazás vagy élőszóval, vagy zárt lapokkal történik és a házszabályok ama pontjai tartoznak ide, a melyek a névszerinti szavazásokra vonatkoznak.

Elnök: Kéri nyugodjanak bele abba, a mi történtek, mert azok teljesen a házszabályok szellemében történtek,

Benedek János a házszabályokhoz szól. Házszabálysértést lát az elnökség ama intézkedésében, hogy a jelenvoltakat, de nem szavazókat utólag jegyezzék be. Uj szavazást követel.

Elnök: Megjegyzi, hogy a házszabályok nem tartalmaznak intézkedést bizottságok megválasztására nézve, az csak a gyakorlat alapján történik. Az utólagos bejegyzés pedig a hiteles gyorsirói jegyzetek alapján fog történni.

Benedek János: Megnyugszik az intézkedésbe.

Elnök: Miután ez az incidens be van fejezve, következik napirend szerint a vita folytatása a **miniszterelnök jelentése** felett.

Horváth Gyula: Nem fogadja el a miniszterelnök jelentését. Összehasonlitja a miniszterelnök eljérését a Bánffyéval. Elitéli a kormányelnököt azért, hogy ezeket az ex-lex jelentéseket egyáltalán beadta. Ugyancsak élesen kikél a számszék ellen is, mely a miniszterelnöknek segédkezet nyujtott. Ezeket a jelentéseket nem lett volna szabad ide beterjeszteni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Presentiv intézkedést lát a miniszterelnök tényében. Előre akarja rehabilitáltatni magát. Ehez nem járulhat hozzá, ezért csatlakozik Polonyi Géza inditványához. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Csávolszky Lajos: A törvényen kivüli kormányzást ostorozza. A miniszterelnök jelentésében hallatlan cinizmust lát. 35 éve hiába küzdenek a mai kormányzás ellen. Itt van Apponyi Albert, akinél szebben nem tudott érvelni senki, mit ért el a hosszu évek során tartó küzdelmével? Semmit! A miniszterelnök most beburkolózik a passiv resistencia köpenyegébe. (Széil mosolyog.)

Gabányi Miklós: Keserü mosoly az, látom! (Derültség.)

Csávolszky Lajos: A többség ma már gondolkozni sem akar, régen még voltak férfiak, kik felemelték szavukat az alkotmány megóvása érdekében. Hol vannak most ezek a férfiak?

Gabányi Miklós: Hieronymi cukorba utazik Berlinbe. (Derültség.)

Ballagi Géza: Talán Londonba.

Endrey Gyula: És tanulmányozza, hogy: »Londonban hej! van számos utca. (Élénk derültség.)

Csávolszky Lajos: Az államszámvevőszék összejátszott a miniszterelnökkel, ezért megtorlást érdemel. (Ugy van! a balon.) A függetlenségi párt küzdelme az ország minden rétegében ismét felkeltette a reményt és bizalmat a párt iránt. E küzdelmet abban hagyni, politikai öngyilkosság lenne. (Ugy van a szélsőbalon.) A párt küzdelmét támogatni fogja a nemzet az által, hogy az adót még önkényesen sem fogja befizetni. De véleménye az, hogy nem az árt az obstrukciónak, aki ellene szólal, hanem az árt, mikor valaki látszólag az obstrukció mellett van, titokban pedig a kormányt támogatja. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ez az obstrukció nem egyéb, mint egy vészkiáltás az uralkodóhoz: Te uram király ügyelj, mert rosszul informálnak téged, nem ugy áll ez az ország, nem olyanok a viszonyok, amint neked elmondják. (Élénk helyeslés a balon és szélsőbalon.) Azonban a kormány tagjai nem tanácsadói, hanem hüséges cselédjei a királynak.) (Nagy zaj.)

Elnök: Kéri Csávolszkyt, tartozkodjék az ilyen kifejezésektől.

Csávolszky Lajos: Nem fogadja el a javaslatot. (Élénk helyeslés.(

Elnök: Az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után:

Lovászy Márton a napirend ellen szólal fel, mig

Kaas Ivor báró a pünkösdi szünet dolgában kérdezősködött.

Széll Kálmán kijelenti, hogy pünkösdi szünet nem szokott lenni, de ily obstrukciós időben pláne nincs értelme. Nem emel azonban kifogást az ellen, hogy szombattól keddig ne legyen ülés.

Kaas Ivor báró kéri, hogy a szünet pénteken kezdődjék.

Elnök: Ajánlja, hogy e felett most ne határozzanak s ebbe a Ház belé is egyezik.

Ezzel az ülés véget ért.

A helyzet.

— Politikai munkatársunktól. —

Kolozsvár, május 26.

A szabadelvüpárt tegnap este lelkesen tüntetett Széll Kálmán miniszterelnök mellett, anélkül, hogy a tüntetésnek fontosságot kellene tulajdonitani. A képviselőház folyosóján ma egyáltalán nem is beszéltek erről az ovációról, hanem csoportokba verődve, örömmel taglálták a kormánypártiak a sürüen érkező bizalmi nyilatkozatokat, a melylyel a vidék a kormány politikája iránt viseltetik.

Egy maliciózus kormánypárti erre megjegyezte: nemrég azt láttam, hogy Biharvármegye 147 szótöbbséggel bizalmat szavazott a kormánynak, elitélte az obstrukciót és rövid egy hét lefolyása alatt a vármegye lakosságának zöme oly ovációt rendezett a függetlenségi párt vezéreinek és a függetlenségi képviselőknek, mely az egész bizalmi ovációnak mintegy szinpadi jelleget kölcsönöz.

Azt hiszem, nem csalódom, hogy az összes bizalmi nyilatkozatokat, mi, a szabadelvüpárt tagjai, komolyan nem vehetjük.

A függetlenségi párton sokat beszéltek ma a szabadelvüpárt egységéről és általános a vélemény, hogy a szabadelvüek táborában levő ellentétes áramlatokat kiegyenlitő módozatokkal szemben nem lehet.

Sokat foglalkoznak a politikusok az oláh jelöltek fészkelődéseiről. Dobra meg fogja mutatni, hogy az oláh nép, mely a magyar egész uralma alatt békés fejlődését biztositotta, az izgatóknak többé fel nem ül.

A szabadelvü párt tegnapi értekezletén különben mintegy 42-en vettek részt.

Deáky Albert.

1846—1903.

Kolozsvár, május 26.

Kolozsvár város közélete tegnap délelőtt egyik legkiválóbb harcosát, vezető emberét veszitette el. *Deáky* Albert ügyvéd, városi törvényhatósági bizottsági tag, több kulturális és jótékonysági intézet vezetője, a kolozsvári függetlenségi párt volt elnöke és egyik oszlopos tagja, tegnap délelőtt ¹/₄11 órakor meghalt.

Egy egész emberélet munkássága, egy becsülettel megvivott küzdelmes élet van mögötte. Harminc év óta tevékeny részt vett Kolozsvár közéletében. Nem mult el semmi nevezetesebb esemény, nem alkottak Kolozsváron ezen idő alatt semmi szépet, jót, ahol az ő neve az elsők között nem szerepelt volna. A városi törvényhatósági bizottságnak egyik legszorgalmasabb tagja volt, ezenfölül számos közintézmény számitotta kiváló harcosai, vezetői kezdeményezői közé.

Deáky Albert már huzamosabb ideje, betegeskedett. Az elmult éjjel agyszélhüdés érte, a mely tegnap délelőtt megölte, véget vetve szenvedéseinek.

Az 1848-as Ereklye Muzeumnak, a március 15-iki állandó bizottságnak, az általa alapitott „Unió“ szabadkőmives páholynak kezdettől elnöke volt. Ügyvezető alelnöke volt a báró Hirsch Mór-féle jótékonysági egyletnek, tagja ez Emke igazgatóválasztmányának, jogtanácsosa az E. K. E.-nek, igazgatósági és felügyelő-bizortsági tagja az Erdélyi Bank-nak, a Mezőgazdasági, az Erdélyrészi jelzálog és hitelbanknak stb. Fáradhatatlan munkássága nyomot hagyott ezeknek és más intézeteknek történetében, a melyek közül nem egy köszöni az ő fáradságot nem ismerő tevékenységének a létét.

Egy évvel ezelőtt krónikus szövetközi veselob támadta meg Deáky Albert szervezetét. Azóta állandóan betegeskedett.

Haláláról a családon kivül az összes egyletek és intézetek adtak ki gyászjelentéseket.

A kolozsvári ügyvédi kamara a következő gyászjelentést adta ki:

„A kolozsvári ügyvédi kamara mély fájdalommal jelenti, hogy választmányi tagja Révkomáromi *Deáky Albert* ügyvéd, 57 éves korában, folyó évi május hó 26-dikán, d. e. fél 11 órakor, rövid szenvedés után meghalt. Földi részei folyó hó 28-dikán d. u. 5 órakor fognak Kossuth Lajos-utca 24. számu házából az ev. ref. egyház szertartása szerint a lutheránus sirkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Béke lengjen a szeretett kartárs porai felett!“

Az »Erdélyi bank« gyászjelentése a következő: »Az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága mélyen szomorodott szivvel jelenti, hogy igazgatótanácsának érdemdus tagja és az intézet joganácsosa *révkomáromi Deáky Albert* folyó hó 26-án délelőtt fél 11 órakor, élete 57-ik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Hült tetemei folyó hó 28-án délután 5 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint Kossuth Lajos utca 24. számu házából örök nyugalomra helyeztetni. Kolozsvárt, 1903. május 26-án. Nyugodjék békében!« Temetése holnap délután 5 órakor lesz Kossuth Lajos-utca 24. számu házából, a honnan a köztemetőben levő családi sirboltjába szállitják. Temetésén a város összes egyletei képviseltetni fogják magukat. Az E. K. E. koszoruját *Béldi* Ákos gróf főispán, az egylet elnöke helyezi el ravatalán.

*

A báró Hirsch Mór jótékonysági és önsegélyző egyesület kolozsvári fiókja nagyérdemü elnöke, Deáky Albert halála alkalmából ma szerdán délután fél 5 órakor a titkári hivatalban rendkivüli választmányi ülést tart, a melyen a gyászesettel kapcsolatos teendőket fogják megbeszélni. Az ülésre a választmány tagjai ez uton is meghivatnak.

A horvát zavargások.

Budapestre a horvát zavargásokról tegnap a következő táviratok érkeztek:

Fuzsine, május 26.

Az állomás előtt tegnap este zavargás volt. Vagy ötven suhanc kővel dobálta meg a Budapestről elindult 104. számu gyorsvonatot, a melynek utasai közül kettő a kődobálás következtében megsérült. A sérültek egyike Zichy Géza gróf, a kinek balkarján ütött sebet egy éles kő. Az állomáson nem volt csendőr és egy óra mulva indulhatott el csak a vonat, a mely igy nagy késéssel érkezett meg Fiuméba.

Fuzsine, május 26.

A Máv. igazgatósága által inditott vizsgálat kiderítette, hogy a zavargás néhány suhanc kődobálásából állott. A sohancokat elfogták.

Zágráb, máj. 26.

Ma este ujra tüntetéseket rendezett az egyetemi ifjuság. Előbb az egyetemen ifjuságí gyülést tartottak, a melynek ez volt a napirendje: A szerbek és horvátok egyesülése. A gyülés óriási zajjal folyt le és utána az ifjuság elvonult az Ilicába, a hol vagy 1000 főre szaporodott a tömeg.

— Le a magyarokkal!

Ezzel az utitással vonultak végig az utcákon, mig a rendőrség és katonaság meg nem jelent. Akkor aztán széjjel ugrottak a szélrózsa minden irányában.

Zágráb, máj. 26.

A rendőrség a tegnap esti zavargásoknál letartóztatott két embert, a kikről kiderült, hogy az ifjuságot ők izgatták.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 27.

— (**Küldöttség a katonai javaslatok ellen.**) A paksi kerület 300 tagu küldöttsége tisztelgett tegnap a képviselőház elnökénél, átadván a katonai javaslatok elleni kérelmet. A beszédek után 3 polgár Apponyi elé állott s szólt:

— Mi bizunk benne, hogy nemzeti kivánságunkat majd csak teljesitik, kérjük a nagyságos elnök urat, biztassa rá a tekintetes kormányt.

Apponyi mosolyogva igérte meg a »biztatás«-t.

— (**A kolozsvári egyetem ünnepe.**) A kolozsvári m. kir. Ferencz-József tudományegyetem a folyó tanévi pályázatok eredménye s a jövő tanévre szóló pályatételek kihirdetése alkalmából e hó 29-én, *pénteken* délelőtt 10 órakor az egyetem aulájában ünnepélyt rendez, melynek érdekes programja a következő: 1. Dr. *Schilling* Lajos ez idei rektor megnyitó beszéde. Dr. *Moldován* Gergely bölcsészeti kari dékán értekezése: *Magyar hatások a románságban.* 3. Az 1902—1903. tanévi pályázatok eredményéről szóló kari jelentések és a pályadijak kiosztása. 4. Dr. *Schilling* Lajos rektor bezáró beszéde és az 1903—4. tanévi pályatételek kihirdetése. 5. Az egyetemi érmészeti és régészeti intézet és gyüjteménytár (az Erdélyi Országos Muzeum érem- és régiségtára) megnyitása.

— (**Ügyvédek összejövetele.**) Az ügyvédi kar szerdai összejövetelei, mind élénkebbé és kedélyesebbekké válnak. Ma délután lesz a Hercegovinában, a harmadik összejövetel. Az ügyvédek, ugy látszik, most megtalálták a legalkalmasabb formát a kollegiális érintkezésre és társadalmi életük fejlesztésére.

— (**Barta Ödön és Visontai párbaja.**) A Barta Ödön és Visontai Sóma országgyülési képviselők között egyik parlamenti incidensből kifolyólag fönforgó lovagias ügy, mely Barta Ödön huzamos távolléte miatt nem nyert eddig elintézést, immár véget ér. Értesülésünkhez képest a segédek megállapodása alapján a párbaj ma fog végbemenni, egyik fővárosi vivóteremben, a korábban megszabott feltételek szerint.

— (**Az Emke pünkösdi közgyülése.**) Az ország legnagyobb kulturegyesülete, az Emke tudvalevőleg junius 2-án, pünkösd harmadnapján, Nagyenyeden tartja XIX. évi rendes közgyülését. A közgyülés a vele kapcsolatos szászvárosi Kun-Kocsárd ünnepélyekkel valóságos nemzeti ünnep lesz s igy indultak a rendezés előkészületei is. A közgyülés vonzópontja lesz dr. gróf *Kuun* Géza v. b. t. t., az Emke diszelnöke felolvasása az *ősmagyarok keleti müvelődéséről* s a programm másik fénypontja gyanánt dr. *Márki* Sándor egyetemi tanár *Emlékbeszédét* várjuk az 1848—49-ben vértanu halált szenvedett nagyenyedi magyarság sirja felett, melyet a közgyülés ünnepélyesen fog ez alkalommal megkoszoruzni. *Kovács* Sándor nagyenyedi mérnök, az Emke nagy alapitója sirja felett *Nagy* Károly ref. theol. tanár, az Emke jegyzője fog a közgyülés nevében beszédet mondani. A másnapi szászvárosi gróf *Kun Kocsárd Emléktábla leleplezési ünnep* szintén országos jellegünek igérkezik. Az Emke tisztikara és igazgatóválaszimánya junius 2-án reggel gróf *Béldi* Ákos főispán, az Emke elnökének vezetése alatt indul Kolozsvárról s kéretnek a tagok, hogy e csoporthoz csatlakozzanak. A Nagy-Enyedről visszatérők már este Kolozsvárt lehetnek s igy a közgyülés és ünnep egy napi kellemes pünkösdi kirándulás lehet. Kedvezményes vasuti jegy rendelkezésre áll. Jelentkezéseket a főtitkári hivatal fogad el.

— (**A Bethlen-kör működése.**) A kedvező auspiciumok közt megindult Bethlen-kör igazolta a hozzá fűzött reményeket. Első félévi működését anyagi és szellemi sikerekben gazdagon zárta le nem régen tartott záró közgyülésén. E szerint a körnek volt 300 tagja; a pénzforgalom 1100 koronát tett ki. A közönség nagymérvü pártolása különben most sem apad ki. Legujabban alapitó tagokul jelentkeztek: báró Kemény Kálmánné 100 koronával; báró Kemény Kálmán, gróf Kuun Géza, dr. Bartók György, Felszeghy Dezső, gróf Bethlen Ödön, gróf Bánffy György, Nagy Károly, Borsay Sámuel, Korondy János joghallgató (Felfalu), Lénárt József (Magyaró), Kiss Lajos, Kovács István (Abafája) 50—50 koronával. Az egylet két nyilvános ünnepet rendezett. Az ifjusági kör tagjai a nyári szünetre egy szünidei választmányt alakitottak meg.

— (**Halálozás.**) Hadházy Sándort, a kolozsvári pénzügyigazgatóság tisztviselőjét sulyos csapás érte. Nővére Hadházy Juliska, férjezett Gvidó Béláné tanitónő, tegnap délelőtt Dicsőszentmártonban váratlanul elhunyt.

— (**Meghivó.**) Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ igazgató-választmánya 1903. évi május hó 28-án (csütörtökön) d. u. 4 órakor Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében, rendes ülést tart. Tárgyak: 1. Április 27-iki választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Pénztári jelentés április hónapról. 3. Földmivelésügyi miniszter leirata a külföldi gazdasági tudósitók tárgyában. 4. Kiküldött bizottság jelentése a racka-gyapju értékesitése ügyében. 5. Erdélyi Magyar Közmüvelődési Egylet meghivója közgyülésre. 6. Ülés napjáig beérkező tárgyak. 7. Inditványok.

— (**Egyetemi élet.**) Az egyetemi kör pénteken, e hó 29-én délután 2 órakor a kör olvasó termében évzáró közgyülést, mig a kör választmánya csütörtökön, e hó 28-ikán délután 6 órakor, ugyan csak a szokott helyiségben utolsó választmányi ülést tart. Előbbinek tárgysorozata ez: 1. Jegyzőkönyv hitelesitése. 2. Tisztviselők beszámolása. 3. Tisztviselők lemondása. 4. Szünidei választmány megalakitása. 5. Inditványok. A választmányi gyülés tárgyai: 1. Jegyzőkönyv hitelesitése. 2. Tisztviselők beszámolása. 3. Inditványok s interpellációk.

— (**A Rákóczi-ünnep elszámolása.**) Az erkölcsileg gyönyörü szép eredményével sikerült Rákóczi-ünnep anyagi elszámolását most állitja össze a rendezőség. Mint értesülünk, a bizottság elnöksége a számadásokat megtekintés végett az egyetem rektorához óhajtja beterjeszteni, a fennmaradó tiszta jövedelmet pedig dr. Takács Menyhért jászói prépost utján fogja a kassai Rákóczi-szobor javára eljuttatni. Takács Menyhért, mint az országos Rákóczi-szoborbizottságnak diszelnöke, a kolozsvári ünnepnek egyik védnöke volt s mint ilyen 100 koronát küldött az ünnep költségeire. A kolozsvári Rákóczi-ünnepnek jövedelmét a védnökök adományain kivül a szinházi est jövedelme 1504 korona volt. Ebből kiadások: 1. A szinház használatáért 600 korona. 2. Pesti müvésznők tiszteletdijjai 400 kor. 3. Szinészi nyugdijintézet javára Budapesten 60 kor. 4. Szinészi nyugdijintézet javára helyben 30 kor. 5. Helyi müvészek részére 100 kor. 6. Virágárulásnál 80 kor. 7. Vendéglátás 95 kor. Ezenkivül nyomdai számla összesen 423 korona, lobogók 56 korona, szónoki emelvény 12 korona, jelvények 10 korona stb. A matiné jövedelme 203 korona. Kiadások: terem 100 korona, zongora 30 korona, székek, kellékek 28 korona stb. Ezen kivül egyik müvésznő tiszteletdijára nézve 200 korona kérdés alatt áll s még egy nagy summára menő különféle kiadások rovata terheli az ünnep kasszáját. A végleges eredményről annak idején beszámolunk olvasóinknak, addig is közöljük, hogy a Rákóczi-ünnepség rendezőbizottságának irodája Wesselényi-utca 7. sz. alatt van, de *az ünnepély költségeire szánt adományokat készséggel közvetiti lapunk szerkesztősége is.*

— (**A vidéki nyomdatulajdonosok országos szövetsége**) tegnap délelőtt tartotta a budapesti Otthon kör termében rendkivüli közgyüléssel egybekötött népes értekezletét. Ez országos nagygyülést *Molnár* Mór nyomdatulajdonos szerkesztésében Szegszárdon megjelenő „Nyomdaipar magyarországon“ cimü szaklap hozta létre és száznál több kisebb-nagyobb városból jelentek meg a nyomdatulajdosok. Elnökké egyhangulag *Bagó Lajost*, a „Szegedi Napló“ kiadóját választották meg, kinek ismert erélyes munkásságával ohajtanák a vidéki nyomdák által már éveken át hangoztatott sérelmeinek orvoslását keresztülvinni. Sok panasz hangzott el főleg a miatt, hogy az állam legilloyalisabb konkurrense a vidéki nyomdászatnak. Kérelmezni fogják a kormánynál, hogy a törvényszéki, postai, pénzügyigazgatósági és vasuti nyomtatványok egy részét a vidéki nyomdászoknál állittassa elő, hogy igy segitsenek azon a veszedelmes munkahiányon, a mely a vidéki nyomdászokat és azzal kapcsolatban a nagyszámu vidéki munkásokat a tönk szélére juttatja.

— (**Békéltető bizottság választása.**) A kolozsvári ipartestület békéltető bizottsága segédtagjainak megbizása lejárván: az uj választás *junius 7-én* (vasárnap) *reggel 8—10 óráig* lesz a városház közgyülési termében. Választandó: 30 rendes — és 30 póttag. Választó és választható minden iparos-segéd, a ki a helybeli ipartestülethez tartozó munkaadónál alkalmazva van. A választói jog az ipartestület irodájában (Károlina-tér 5. földszint) szerezhető igazolványnyal igazolandó. A választás szavazólapokkal történik, melyeken mind a rendes, — mind a póttagságra 30—30 név irandó s minden egyes névnél az iparág is megjelölendő.

— (**Érem és régiségtár megnyitása.**) Az Erdélyi Országos Muzeum érem és régiségtára (központi egyetem, szinház-utcai szárny, földszint) f. hó 29-én pénteken az egyetem évzáró ünnepélyével kapcsolatosan a nagyközönség számára megnyilik, s ettől kezdve további intézkedésig hetenként háromszor: kedden, csütörtökön és vasárnap d. e. 9 órától déli 1 óráig lesz nyitva és dijtalanul megtekinthető. Bármely vasárnapon is megtekinthető lesz d. e. 10 órától 1 óráig személyenként 50 fillér, legfeljebb öt tagu családoknál 1 kor. belépődij lefizetése mellett. Az Erdélyi Múzeum Egylet tagjai tagsági jegyük előmutatásával ekkor is dijtalanul tekinthetik meg a kiállitást. Nyomtatott útmutató az intézetben kapható 40 fillérért.

— (**Az első cápa.**) A fiumei cápa, nem törődve a szállóigével, melylyé az ijedős közönség számtalan felültetése révén vált, nem törődve az ujabb harsogó kacajjal, mely minden évben pontosan beütő megjelenési hirét hozza, ujra megjelent, komolyan, elszánt ábrázattal, mint illik egy cápához, mely él és pompázik és diszeleg s melyről mégsem, a világért sem akar bárki is tudomást szerezni. Pedig a fiumei „Magyar Tengerpart“ aligha az adriai cápák hivatalos közlönyének rangjára vágyakozik, a midőn legutóbbi számában kishitűséget félretéve, szörnyü komolysággal kijelenti, hogy a szezon első szabadalmazott cápája, jusztra is, megjelent, él, a körülményekhez képest jól is érzi magát, sőt a kételkedők, kellő baksisok ellenében meg is láthatják a fiumei halcsarnok melletti téren, hová kirakták a nyári szenzációt alkotó fogást. Szóval: vagyon még cápa, van szenzáció.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

— (**Kérelem.**) A magyar orvosok és természetvizsgálók XXXII.—1903. vándorgyülése kolozsvári helyi bizottságának elnöksége azzal a kéréssel fordul a nagybizottság tagjaihoz, hogy a mennyiben kibocsátott körlevele alapján az egyes albizottságokba még nem jelentkeztek volna, szivesked jenek ez iránt a bizottság jegyzője Sólyom János tanár (Zsidótemplom-u. 2. sz.) utján május hó 31-ig nyilatkozni, hogy a bizottságok mielőbb megalakittassanak.

— (**Közgyülés.**) A kolozsvári kereskedő társulat betegsegélyző pénztára, holnap csütörtökön este 9 órakor, a kör helyiségében rendes közgyülést tart, az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az igazgatóság jelentése. 3. 1902. évi zárszámadás előterjesztése s a felmentvény iránti határozat. 4. Választások: 1 ellenőrre, az igazgatóság 4 rendes, 2 póttagjára, a felügyelő bizottság 6 rendes, 6 póttagjára, a választott biróság 3 rendes, 1 póttagjára. 5 Inditványok.

— (**Becsapott kisiparosok.**) A belügyminiszter egy interpelláció nyomán vizsgálatot inditott a kisiparosok országos rokkant és nyugdijegyesülete ellen. Az egyesületnél sulyos visszaélések derültek ki. Maga az egyesület egész vezetősége egyetlen ember. Az egyesület ugy egyesületi, mint szövetkezeti alapon történt müködése alatt ugy ügyvitele, mint pénzkezelése a legnagyobb mértékben rendetlen és szabálytalan, segélyalapjának vagyona előbb 156.624, később 598.726 koronában van taggyüjtő felhivásain feltüntetve s ezzel szemben penztári könyvei csupán 7933 korona vagyont mutatnak ki. Értesülésünk szerint az egyesületbe több helybeli kisiparos is beiratkozott, kiknek befizetett pénzük aligha fog teljes mértékben megtérülni részükre.

— (**Köszönetnyilvánitás.**) A gazdász majálison a rendezőség a következő felülfizetéseket kapta: Gróf Béldy Ákos, dr. Haller Károly 40—40 kor. Dr. Szentkirályi Ákos, Lészay Ferenc 30—30 kor. Tokaji László 25 kor. Báró Bánffy Albert, Hegedüs Sándor, Fülöp Ede, gróf Teleki László 20—20 kor. Saecsey István, Páter Béla, dr. Baintner Ferenc, Göllner János, Varga Kálmán, Réti János, L. Szabó Döme, Ritter Gusztáv, Michl Ignác, dr. Seyfried Károly, Székely Gábor, Nagy Dezső, Vajna István, Raáb Kálmán, Cserer Lajos, Nagy Sándor, Obitz Gyula, Szász Ferenc, Szász István, Papp József 10—10 kor. Maróthy Ferenc, özv. Esztegár Kristófné 6—6 kor. Hoffmann Ferenc, Kolin István, Marossy Kázmér, Bak Lajos 5—5 kor. Géczy Béla, Kertész György, Szele Márton 4—4 kor. Gyarmathy Sándorné, Martin Józsefné, Kádár János, Szabó I. né 2—2 kor. Hangay Oktáv, Nagy Dániel, Nagy Ernő 1—1 kor. N. N. 80 fillér. Fogadják a nemes szivü adakozók ezen az uton is a rendezőség hálás köszönetét. E helyen emlitjük meg, hogy a majális tisztajövedelme 823 korona 80 fillér volt.

— (**Életfogytig fegyház.**) Ternedi János harkai földbirtokos családját 1901. december 20-án éj idején nagy kutyaugatás riasztotta fel. A gazda kiküldte Fehér Pál juhászgyereket nézze meg ki jár künn? A juhász néhány alakot vett észre az udvaron s azt hivén, hogy eltévedt vándorok, akik a kutyáktól való félelmükben nem mernek beljebb kerülni, rájuk kiáltott:

— Hej! Kik maguk? Jöjjenek be!

A vendégszerető meghivásra azonban puskalövések feleltek. A juhászgyerek kiáltva menekült a ház felé, de ujabb lövéseket küldtek utána; az egyik golyó a gyerek fülét furta át. A segélykiáltásokra előrohantak a házbeliek. Ekkora már ott voltak az álarcos rablók. Pernekit és Borcsa nevü lányát leütötték. A többieket a házba kergetve, ott bántak el velük. Az ifjabb Pernekinek sikerült észrevétlenül az ágy alá menekülnie s onnan nézte végig, hogy bánnak el a többiekkel. Az öreg Pernekit megölték, ugyszintén Borcsát. A feleségét, a fiát és a juhászgyereket többé-kevésbbé sulyosan megsebesitették. Akkor aztán feltörték a szekrényeket s ami pénz és értékes volt a háznál, azt magukkal vitték. Mielőtt elmentek volna, még megnézték, hogy az öreg Perneki az udvaron maghalt-e; a Borcsa még élt, tehát még egy golyót löttek az agyába. Aztán kereket oldottak.

A csendőrség a sebesültek vallomása alapján Dér Pétert és annak testvérét, Kálmánt, letartóztatta, mint a gyilkosságban részeseket. De a harmadik bandität nem sikerült kézrekeriteni. A kalocsai kir. törvényszék, mint esküdtbiróság életfogytiglani fegyházra itélte a Dér testvéreket.

— (**Jótékonyság.**) A kolozsvári „Jogász Segély-Egylet«-nek ujabban a következők küldték nemes adományaikat: Pál István 10 kor. Meszlényi Gyula püspök 40 kor. Báró Bánffy Albert 20 kor. Menyhárt Gáspár 10 kor. Gróf Károlyi Mihály 10 kor. Juhos László gyüjtőivén 6 kor. 20 fillér. Mezőgazdasági bank 5 kor. Dr. Gergely Albert 10 kor. Zakariás Terézke 7 kor. Petykó Imre gyüjtőivén 17 kor. Dr. Lukács László m. kir. pénzügyminiszter 10 kor. Várossy Gyula püspök 10 kor. Szeszták László gyüjtőivén 7 kor. 50 fil. Széll Kálmán miniszterelnök 20 kor. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter 20 kor. Erdélyi bank 10 kor. Verzár Kálmán 10 kor.

— (**Betörők az orgazda ellen.**) Pál András egregyi lakos ismert ember volt a környékbeli lakosság között, mert ahol csak valami nevezetesebb betörés történt, ott vagy mint tettes, vagy mint orgazda szerepelt. Rendkivül ügyes ember volt és ki tudta magát vágni a bajból. Betörőtársai vezérüknek tekintették és féltek is tőle. Két héttel ezelőtt Hetény községházára törtek be, a honnan közel háromezer korona készpénzt vittek el s ugyanabban az időben Nádasdon egy ékszermintákkal utazó ügynököt raboltak ki, a kitől sok arany- és ezüstnemüt vettek el. Az elrablott ékszereket Pál András magánál tartotta azalatt az ürügy alatt, hogy majd ő értékesiti azokat és az árát felosztja. De a betörőcimborák nem kaptak semmit. A községi pénztárból elrabolt pénzből is csak 1000 koronát osztott fel Pál a társai között, a kiknek azt mondta, hogy csak annyi volt a pénztárban, a többit maganak tartotta meg. E miatt magára zuditotta a pajtások haragját, a kik aztán bosszut állottak rajta. Vasárnap éjjel — mint irják — az utcáról belőttek abba a szobába, ahol Pál aludt. A lövés zajára Pál leugrott az ágyból s ekkor ujból célba vették és az ablakon keresztül agyonlőtték. Csakhamar betörtek a szobába és a lövésre előfutó Pál Andrásnét, aki egy másik szobában aludt, leütötték s aztán a náluk talált pénzt, 560 koronát és néhány darab ékszert a mi még a nádasdi rablásból maradt, elrabolták. Pálné, aki később magához tért, felismerte a rablókat és az ő vallomása alapján másnap a csendőrség letartóztatta Deák István, Harmat György, Kurner Abris és Csik Tamás betörőket, mint akik Páléknál a rablógyilkosságot elkövették. A tettesek beismerésben vannak.

— (**Megbüntetett kivándorlási ügynök.**) A budapesti negyedik kerületi kapitányság tegnap itélkezett Renn Ernő homonnai gépész fölött, akit kivándorlásra való csábitás miatt letartóztattak. Éppen akkor érték tetten, amidőn néhány felvidéki földmivessel a kőbányai állomásra érkezett, Renn különben társa Steinlauf Mózes kivándorlási ügynöknek, aki nemrégiben szintén hurokra került. A negyedik kerületi kapitányság a legszigorubb büntetést mérte Renn Ernőre. Két havi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésrs itelte. Az itélet jogerős.

— (**Kideritett gyilkosság.**) Egy régi gyilkosságnak a tettesei keritette kézre a napokban Simon Lajos, a soborsini csendőrség őrsparancsnoka Dehelyán Maxim és Ollár Tódor trojási lakosok személyében. Még 1900. év tavaszán történt, hogy a gróf Nádasdy Ferenc aradmegyei birtokán alkalmazva volt Dehelyán Juon erdőőrt akkor ismeretlen tettesek meggyilkolták. A csendőrség már akkor is ezt a két embert vette gyanuba, de semmiféle bizonyitékokat nem tudott ellenük szerezni. Azóta minden további nyomozás eredménytelen maradt. A mult évben Simon őrsvezető megtudta, hogy Dehelyán Maxim, a ki különben hires vadorzó, rosszul bánik a vele vadházasságban élő Pascu Krisztinával. Az őrsvezető ettől kezdve szemmel tatotta az oláh menyecskét s a mikor csak tehette, barátságos beszélgetésbe eredt vele. Később asszony mindinkább kezdett vonzódni az őrsvezetőhöz, akit gyakran felkeresett s ilyenkor elpanaszolta Drehelyán brutalitásait. Egy alkalommal az őrsvezető azt tanácsolta az asszonynak, hogy hagyja ott Dehelyánt, a mire kijelentette a menyecske, hogy nem meri elhagyni, mert ahol megtalálná, agyonverné, de tud ő egy olyan dolgot, a mi miatt sokáig elzárnák Dehelyánt s akkor szépen megszabadulhatna tőle. Az őrsvezető szép szóval addig faggatta az asszonyt, a mig ez megvallotta, hogy az ő embere és Ollár Tódór verték agyon Dehelyan Juan erdővédet, a mikor a vadorzáson érte őket Elmondotta továbbá az asszony a gyilkosság részleteit is. Harmadnapra Simon őrsvezető letartóztatta Dehelyánt és Ollárt. Az előbbi makacsul tagadott. Mikor Ollár kihallgatására került a sor, az őrsvezető elmondta előtte a gyilkosság részleteit is, a mit az asszonytól tudott, mint amit állitólag Dehelyán vallott. Erre Ollár is elmondta a gyilkosság részleteit s még hozzá több más egyebet is azokról a betörésekről, a mit ketten követtek el Dehelyánnal. A szembesitésnél Dehelyán megtört. A két beismerésben levő gyilkost bekisérték az aradi törvényszékhez.

*

Özvegy uriasszonynál kerestetik éltesebb koru özvegy tisztviselő és kis leánya részére teljes ellátás. Cim a kiadóhivatalban.

SZINHÁZ.

Szinházi műsor:

Szerda: Ripp van Winkle. (b. 208. sz.)
Csütörtök: A csók. (b. 209. sz.)
Péntek: Bob herceg. (b. 210. sz.)
Szombat: **Nincs előadás.**
Vasárnap: Nyári szinház megnyitása: A drótos tót. 1-ör.

* **Rédei Szidi bucsuja.** Ma este búcsuzik tőlünk M. *Rédei* Szidi asszony a kolozsvári Nemzeti Szinház primadonnája, kit korábbi szerződése a budapesti m. kir. operához szólit. Alig egy-két hónapja, hogy M. Rédei Szidi, szinházunk kötelékébe lépett s máris megszerette őt a közönség, gyönyörü csengő meleg hangjáért, ügyes eleven játékáért, mely kvalitásai mindenesetre szép jövővel biztatják a fiatal énekesnőt. — Mai bucsuzása alkalmából a „Ripp van Winkle“ Lisbethjének szerepét fogja eljátszani s miképen értesülünk a közönség számos rétegében szivélyes tüntetésben óhajtják a távozó művésznőt részesiteni. A művésznő ma este még egy betétet fog énekelni legjobb szerepéből: »A nürnbergi babá«-ból.

* **Payer Margit bucsuföllépte.** Szép közönség gyült össze tegnap este a szinházban, *Payer* Margitnak szinházunk vendégművésznőjének bucsuföllépte*re Mignon* került szinre ez a gyönyörü zenéjü, de most már tulontul lejátszott opera, melyben szép hangjának minden árnyalatát megismertette velünk a vendég. A közönség tegnap is lelkesen és szivélyesen üdvözölte Payer Margitot s nyilt szinen is, felvonások végén is sokszor kitapsolták. A többi szereplőkről legutóbb szólottunk már: az opera preciz előadásban került szinre. Tegnap léptek föl utoljára a szinház táncosnői is: *Galantai* Áranka és *Kőrösy* Gizella, kiknek ügyes, temperamentumos táncait élénken megtapsolta a közönség. (b.)

IRODALOM.

+ **Vértesi Arnold,** egyik legolvasottabb irónk legujabb kötete két fiatal gyermek szerelmi regénye, a kik csak férfikorban és hosszas megpróbáltatások után lesznek egymáséi. »*Varga Imre*«, a szegény harangozó fia, még diák-korában szerelmes lesz Nádudvary Bellába, a gazdag és gőgös konziliárius leányába, a kit apja egy osztrák bárónak szánt. A szabadságharc azonban keresztül huzza a dölyfös földesur számitásait, a kit reményeinek meghiusulta és a sok csapás lassanként az öngyilkosságba kerget: — s ekkor Imre, a ki időközben nagy nevet, közbecsült állást szerzett tehetségével, nőül veheti Bellát. Ez a foglalatja röviden *Vértesi* Arnold »Varga Imre« cimü regényének, mely nem a szenvedélyek és szilaj indulatok rajzával, hanem a szelidebb, mondhatnók: mindennaposabb érzések festésével fogja meg az olvasót. Az egymást titokban szerető, de egymást nem értő ifju pár kedélyhullámzásának lélektani elemezése mindig uj és a helyzetek sokféleségében is mindig igaz és természetes. A kötetnek ez az egyik főérdeme; a másik az a szines, előkelő irodalmi nyelv, melynek tiszta, hamisitatlan magyarsága oly ritka ma már a regényirodalmunkban. — A diszes kiállitásu könyvet Goró Lajos 14 eredeti rajza disziti és a Franklin Társulat adta ki; ára fűzve 2 kor. 40 fillér.

MULATSÁGOK.

Mulatságok sorrendje:

Junius 1. Asztalos szakegylet majálisa.
„ 6. Vasuti altisztek majálisa.
„ 7. Hivatalszolgák majálisa.
„ 10. Unitárius kollegium majálisa.
„ 28. Iparos aggmenház majálisa.
Julius 4. Kárpitos segédek majálisa.
„ 5. Népünnepély majális.
„ 12. Könyvnyomdászok nyári táncvigalma.

Az összes majálisok a Lövöldében lesznek megtartva.

Táviratok

Fővárosi tudósitónk telefon-jelentése.

A kormánypárt bomlása.

Budapest, május 26. (érk. 11 ó.) A »Magyarország« tegnapi száma irja: Az Andrássyak csoportja most azon fáradozik, hogy az ellenzék az indemnitást átengedje. — Legfőbb argumentumok erre nézve, hogy **ha az ex-lex továbbra is tart, Apponyi lemond az elnökségről.** Ennek bekövetkezése csak sietteti a fölbomlás processzusát, melyet különben amugy se kerülhet már el sokáig a szabadelvüpárt.

A bécsi Reichsrathból.

Bécs, május 26. (érk. 12. óra.) A Reichsrat mai ülésén *Biauchini* hevesen megtámadta Körbert, a miért nem eszközölte ki, hogy a király kihallgatáson fogadja a dalmát képviselőket. *Körber* ismételten kijelentette, hogy nem avatkozhatik bele a magyar kormány ügyeibe s különben is az eseményekről jött hiresztelések szerinte tulzottak. Senkit se végeztek ki. Minek akarják tehát elárasztani a külföldet valótlanságokkal, melyek legalkalmasabb eszközök arra, hogy a monarchiától elvitassák a kulturállam hirnevét. Hiszi, hogy jog és törvény elég erősek lesznek a horvát és szlovén népet a rendes uton megtartani. Van nekünk — folytatta Körber — elég gondunk magunknak is, semmi okunk arra, hogy a szomszéd állam ügyeivel foglalkozzunk. Körber beszéde mély hatás tett az osztrák képviselőházra.

Zola holttestének áthelyezése.

Budapest, máj. 26. (érk. 12. ó.) Párisból jelentik: Zola Emil holttestét ma helyezték át az ideiglenes sirból, az ujonnan épitett sirboltba.

A horvát zavargások.

Budapest, május 26. (érk. 10 ó.) Ide még mindig érkeznek a hirek a horvát zavargásokról. Draga községben, Jellasics halálának évfordulóján megrohanták a községházát, össze-vissza zuztak mindent és végül a bán arcképét tépték össze. E tüntetések 3 napig tartottak, miközben számos elfogatás történt. A letartóztatott egyéneket Buccariba szállitották.

E községben az állatorvos hirdette ki a statáriumot, miközben a következőket mondotta a népnek:

— Legyen már egyszer helyén a fejetek, mert mindnyájatoknak akasztófa lesz ennek a vége!

A Humbert-per.

Budapest, május 26. (Érk. 11 ó.) Párisból jelentik: A Humbert-pör végtárgyalása augusztus hóban lesz. A szenzációs bünper adatait már mind összegyüjtötték. Az egész országban nagy várakozással tekintenek a rendkivül érdekes főtárgyalás elé.

Összeesküvés a szerb király ellen.

Budapest, máj. 26. (érk. 11 ó.) *Belgrádból* jelentik: A szerb kormány a montenegrói udvart erősen kompromittáló iratoknak jutott a birtokába.

E szerint **összeesküvést szőttek Sándor szerb király élete ellen s a tervet állitólag a montenegrói fejedelem: Nikita igyekezett elősegiteni.**

A merénylet hire általános megdöbbenést keltett a szerb fővárosban.

A bécsi sakkverseny győztesei.

Bécs, május 26. (érk. 11 óra.) Ma fejezték be a sakkversenyt. A győztesek: *Tsigorin*, első dijjal; *Marschal*, második dijjal és *Marco*, a harmadik dijjal.

Budapesti gabonatőzsde.

Jegyeztetett:

Buza máj	7·66—67
Buza okt.	7.42—43
Rozs máj	—.—.—
Rozs okt.	6·50—51
Zabokt.	5·52—52
Tengeri májusra	6·42—43
Tengeri juliusra	6·43—44

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra .. .. .. 2 korona
Negyed évre .. .. 6 „
Félévre .. .. .. 12 „

»UJSÁG«
szerkesztősége és kiadóhivatala
Kolozsvárt, Egyetem-utca.

REGÉNY

A halott szerelme

— *Regény.* —

Irta: **Gersdorff A.**

Forditotta: **Zentai Leó.** 15.)

III. FEJEZET.

Egy végig élt álom.

Karolin gróf kiszolgálta Mankát és nem engedte, hogy az csak fel is emelkedjék.

Kimondhatatlanul jól esett a szegény leánynak, hogy végre németül beszélhet és saját rangjabelivel. Végre kikerült a borzasztó müvészvilágból!

És együtt lehetett vele, kinek minden hangja nyugodtságot, minden tekintete boldogságot öntött belé.

A saját rangjabeliek összetartásának szükségességét soha sem érezte ennyire. Tulajdonképpen még meg sem kérdezte, hogyan került a templomba, ahol először látta őt. Sehogy sem akarta elhinni, hogy ő szükségből térdelhetett volna ott. Nevetve mondta el ezt neki. Ő is nevetett s amellett annyira lebilincselőn, annyira szivből nézett rá:

— Nos hát, az igazat megvallva, láttam, mikor bement a templomba. Sápadt volt és szenvedőnek látszott.

— És magát könyörületesség fogta el a szegény elhagyott leány iránt! Azt hiszem, maga nagyon jó ember lehet, mondta könnyes szemmel Manka.

— Jaj! — Karolin gróf elejtette a csészét, amelyből teáját itta. Mind a ketten egyszerre hajoltak le érte; egymáshoz értek és nevettek.

Karolin gróf nagyon korán elment; illetve Manka gondolta, hogy — nagyon korán!

— Magának nyugalomra van szüksége — mondta Karalin gróf és távozott.

Oh, nagyon sok ember van. Nem kérdezte, mit akar, honnan való, merre akart menni Manka. Karolin gróf nagyon óvatos volt. Nem akarta felizgatni Mankát, mert ezek a dolgok még sem lehettek teljesen közönyösek reá nézve.

Manka azonban minden iránt érdeklődött, a mi reá vonatkozott, attól a pillanattól kezdve, a melyben őt, mikor a templomban elájult, erős karokkal fogta fel és kedves, megnyugtató német szavakat sugdosott fülébe. Milyen jó is volt ő akkor!

Ezt mondták róla különben barátai is. Nagyon jó szivü! és hozzátették még azt is, hogy minden vállalkozásában siker kiséri, a mi különben nem mindig osztályrésze a „jóknak.“

*

Tehát elment.

Manka egyedül volt — otthon. Luxus elegancia, jó mód vették körül, a mit rég óta fájdalmasan nélkülözött. De minden az „övé“ volt; az övé a ház; ő az ur benne!

Szomorkodva állt fel és az ablakhoz lépett.

Különösen borus tekintettel nézett ki és le, mintha a leugrás veszélyét vizsgálná. Majd visszament, lefeküdt és mosolyogva nézett a székre, a melyen ő csak az imént ült.

Ezt a komoly, nyugodt férfit mégis akaratának hatalma alá akarta vonni!

Jótéteményeire, testvéri szeretetére természetesen nem gondolt. S bár először is ez a gondolat támadt fel benne, — nem sokat törődött vele.

Biztosnak érezte magát, hogy erős lélekkel, komoly elhatározással ellentállhat annak a csábos veszélynek, melylyel ez az érintkezés jár. Tudta, hogy szeretetreméltó és pedig annál inkább, minél közelebbről ismerték és a megismerésre — Istenem — elég idejük lesz. Igy vigasztalgatta Manka. Ki tudj, milyen szépen fog még minden kibontakozni.

Amit most tőle elfogadott, az nem ajándék volt! Mihelyt hazamegy — kiegyenlitteti Sandyval. Addigra pedig bizonyára uralma alá hajtja őt! Hiszen olyan szelid, olyan engedelmes, olyan jó volt! Ha nem lett volna bátorsága szembenézni a veszélylyel — akár otthon is maradhatott volna, hogy bátyja háztartását vezesse. Még a vad bestiát, a királytigrist is megszeliditi az asszonyi kéz!

Ó igen, de megtörtént ám az is, hogy a királytigris büszke urnőjét széttépte a végén.

*

Másnap szorogva várta barátját, azonban hiába!

Levelet irt, hogy hivatalos teendői igénybe veszik minden csepp idejét s igy bármennyire óhajtja is — nem mehet el ma. Csupán egy pár rózsát küld s kéri, hogy kegyesen fogadja el.

Egy pár kedves kis virág — természetesen futtatott ezüst csészében. A virágok között pedig egy pár sajátkezüleg irt vers.

— Milyen kedves! — gondolta magában. — Holnap valószinüleg eljön.

És eljött.

Még elég gyakran jelentette csinos szobaleánya:

— Monsieur le comte de Karolin.

Majd csak rövidebben:

— Monsieur le comte.

Végül:

— Monsieur.

S ekkor Manka a szemtelen cselédet elbocsátotta szolgálatából, mert már az előszobában mondta hanyag mozdulattal:

— C' est lui!

Mikor végleg elment gunyosos hangon mondta:

— Bon soir, madame la comtesse.

Ekkor már napokig elmaradt. Miért? Azt nem irta meg. Igen büszke volt ahoz, hogy megmérgezze.

Remegve szakitotta fel a harmadik nap estéjén küldött levelét:

— Jövök ma, még ha az egesz világ összeomlik is!

De tonjaurs a tonjaurs, Emil.

(Folyt köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

V. A. Nagy-Sármás. Miután két helyre beküldött dolgozatnak lapunkban helyet nem adhatunk s miután b. közleménye tegnap már egy másik lapban napvilágot látott, sajnálatunkra nem állhatunk szolgálatára. Az 5 drb. levélbélyeg rendelkezésére áll.

Felelős szerkesztő:
Dr. PAPP JÓZSEF.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*.

A magyar 4%-os koronajáradék

junius 1-én esedékes szelvényeit már a mai naptól kezdve

oo **jutalékmentesen beváltja** oo

a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-társaság.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Réti Sándor

férfi ruha és szabó-üzlete a Városháza épületében.

Dus raktár honi gyapjuooo szövetekben. ooo

Gyermekruha-különlegességek.

oo Mérték utáni megrendelések oo

kitünő szabással!

o o o o eszközöltetnek. o o o o

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

54
vhtói 1903.

Csődügyben árverési hirdetmény.

Alólirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy kolozsvári kir. törvényszék, mint csődbiróság 1903. évi V. II. 647/1. sz. végzése következtében dr. Tompa Camil ügyvéd, mint tömeggondnok által képviselt vagyonbukott Sipos Samu czég csődtömege javára, az 1902. évi julius hó 10-én és következő napján foganatositott leltározás s ezen csődleltárban 1421—1431., 1433—1460., 1462., 1464—1466., 1469—1471., 1473—1475., 1476. tételszámai alatt részletezett 948 kor. 9 fillér kikiáltási árban, készpénz fizetés mellett a legtöbbet igérőnek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvári kir. törvényszéknek fenti számu végzése folytán a helybeli igazságügyi palota (Honvéd-utca) 54. számu szobájában leendő eszközlésére **1903. évi junius hó 5-ikén d. e. 11 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a fent körülirt künlevő pénzkövetelések az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénz mellett becsáron alul is el fognak adatni.

Az árverésen résztvevők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben letenni.

Árverési vevő köteles a vásári illetéket, valamint a hirdetmény dijjakat és az árverés költségeit sajátjából fizetni.

A csődtömeg a követelések valódiságáért és felhajthatóságáért szavatosságot nem vállal.

Az adósok névjegyzéke tek. dr. Tompa Camil ügyvéd urnál és alólirt birósági végrehajtónál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kolozsvárt, 1903. május 22-én.

K. Csoma Imre,
bir. vghtó.

Sorsolási jegyzéke

az Erdélyrészi Magyar Jelzálog-Hitelbank R. T. zálogleveleinek.

Van szerencsénk köztudomásra hozni, hogy 5%-os zálogleveleinknek, **1903. május 25-én** az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és a kir. közjegyző jelenlétében megejtett **tizenegyedik** kisorsolása alkalmával, a következő számok huzattak ki:

5%-os záloglevelekből:

150 drb. 2000 koronás záloglevél:
Sz. 4. 6. 14. 20. 28. 38. 41. 48. 49. 53. 63. 66. 81. 93. 99. 127. 130. 135. 140. 143. 154. 170. 174. 200. 203. 206. 211. 213. 219. 223. 232. 238. 246. 248. 255. 771. 795. 801. 804. 820. 823. 831. 838. 840. 848. 851. 857. 867. 871. 875. 885. 889. 894. 898. 901. 905. 907. 911. 921. 923. 927. 930. 938. 943. 948. 949. 959. 966. 974. 990. 994. 997. 1003. 1004. 1010. 1011. 1020. 1040. 1051. 1069. 1088. 1089. 1091. 1092. 1093. 1104. 1107. 1108. 1110. 1115. 1116. 1123. 1132. 1143. 1155. 1166. 1181. 1189. 1200. 1205. 1223. 1251. 1252. 1255. 1329. 1346. 1353. 1354. 1395. 1426. 1458. 1470. 1480. 1487. 1495. 1602. 1614. 1620. 1675. 1680. 1703. 1709. 1765. 1802. 1809. 1810. 1813. 1858. 1867. 1874. 2052. 2067. 2096. 2136. 2213. 2255. 2284. 2309. 2367. 2382. 2405. 2553. 2561. 2584. 2698. 2705. 2711. 2727. 2736. 2737.

Kisorsoltatott tehát 300.000 kor. értékü 5%-os záloglevél.

A fenntebb megjelölt és kisorsolt értékpapirok **1903. november 25-től** kezdődőleg, teljes névértékükben, lejárt kamatjaikkal együtt, készpénzben beváltatnak.

Kolozsvárt: az Erdélyi Bank és Takarékpénztárnál.

Budapesten: 1. Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál; 2. a »Merkur« bank és váltóüzlet részvénytársaságnál, Váczi-utcza 37.

Bécsben: a »Wechelstuben-Actien-Gesellschaft Merkur«-nál.

A kihuzott záloglevelek kamatozása **1903. november 25-ével megszünik.**

Kolozsvárt, 1903. május 26.

2173 1—1 **Az Igazgatóság.**

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSEGE ALATT ÁLLÓ
ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.
Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utcza 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélczim „Erdélyi Kereskedelmi Társaság," Kolozsvár, Petőfi-u. 7. szám Sürgönyczim: „Erdélyi Gazda, Kolozsvár.")

Felkéri az erdélyrészi **állattenyésztő birtokos gazdákat,** hogy *eladó* **haszonállataik** (igás ökör, borju stb.) minőségét és mennyiségét hozzá ***sürgősen bejelenteni szíveskedjenek***, mivel a királyhágón ..... túli uradalmak részéről .....
a vételre rendkivül sok megbizás érkezett.
2393 73—100

Arató- és kaszálógépek, széngyüjtők, cséplőgépek és **ekék,** valamint **ponyvák, zsákok** és **olajok** stb. legjutányosabb és legmegbizhatóbb beszerzési forrása.

Deutsch József férfi-ruha áruháza Kolozsvárt, Mátyás király-tér 30. sz. alatt.
Férfi-, fiu- és gyermekruhák a legelőnyösebb árak mellett szerezhetők be!
Mérték szerinti megrendelésekre **Legujabb Hazai és Külföldi** Szövetekből nagy választék!!
Figyelmes és kitünő munka!

Havas Lázár festék- és kefeáruk nagy és kicsinybeni raktára Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utcza 13. szám.
Festék áruk minden szinben olajba törve és por alakban.
Kocsi mázok minden gyártmány, padlók 6 szinárnyalatban. **Brunolin zománcz** (email) több szinben. **Benzin, sósav, enyv, Linélium** (szeszpadlólakk), **szalmakalap lakkok**, butor- és épület lakkok. **Diszitö és szinelö** vegyi festékek. Valódi **szinarany- és ércz-** (meteal) lap és bronzpor bármely szinben. **Kötözö hárs**, tisziitö-szerek. **Aczélforgács, aczélkések**, szarvasbőr székülés, szivacs. **Strobencz-féle lenolaj, kencze** (firneisz), gépolaj, mécsolaj, lenmagolaj, repczeolaj, halzsir, terpentin és terpentin-szesz. — **Ónczöves** (tubos) festék bármely szinben. **Sellakk, vaslakk, börlakk.** — Szegedi mosószappan. — Székfonó nád. Borotva fenő-eszközök.
Kizárólag hazai gyártmány:
Kefe-áruk: ruha, haj, óra, ezüst takaritó, butor, billiárd, kalap, üveg és closett stb. mosó, surló, fényesitő, ló, marha kefék, meszelők és seprők. továbbá nagy raktár minden létező alak és minőségben, ecsetek, porolók, kokusz stb. **Lábtörlök** nagy választékban. Boritó, por és hajfésük. Fog-, köröm- és bajusz-kefék, bajusz-pedrők (Royko-féle tisza-ujlaki is) minden szinben. bajuszkötők. Illatszerek minden gyártmány igen olcsó árak mellett. Borotválkozó szappan és szappankrém és minden borotválkozó eszközök. Fogtakarító, porpaszta és szájviz, fejmosó, hajfesték, fekete, barna és szőke szinben. **Tyukszemirtó.**
2332 18—52

Nevelő! Sok évi paedagogiai praxissal, kitünő működési bizonyitványokkal, a német és francia nyelvet tökéletesen birja; gymnasiumi, real, polgári vagy elemi tanulókhoz helyben vagy vidékre ajánlkozik. Ajánlatok „Komoly" a. a kiadóhivatalba.

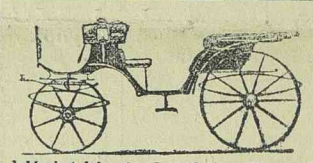

Udvari és Társa kocsigyártó czég legnagyobb készletet tart **uj kocsikból,** elválal e szakmába vágó javitásokat, kocsi lakirozást, bélelést. Megrendeléseket készséggel teljesit. **Használt kocsit becserél.** — **Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol** 1985 94—144 **Kivánatra árjegyzéket küld.**
UDVARI és TÁRSA Kolozsvárt, Radák-utcza (Zöldfa vendéglő mellett) saját helyiség
Résztvett kiállitáson kitüntetve szép és jó munkáért

Melyik a legkedveltebb ásványviz? A felső-rákosi (Mária forrás)
Mátyás király gyógysavanyuviz!
Gyomor- és bélhurut, étvágytalanság, vérszegénység, máj- és lépdaganatnál, tüdő- és hörghurutnál, vesebajban és aranyeres bántalmaknál.
Csodahatású gyógyviz.
De igazolt is, mert ugy üditő hatásra (borral), mint gyógyhatásra az összes itt ismert vizeket **jóval felülmulja.** Azonkivül **40%-al olcsóbb,** mint a többi vizek, a mi nem megvetendő, mert csupán egy üveg napi fogyasztásnál is **30 koronát** kiteszen az **árkülönbözet egy évben.** Csak azért olyan olcsó, mert a helybeli főraktáros egyszersmind a **forrás bérlője** is. — A gyógyhatásra prof. Karányi, prof. Purjesz, prof. Kuthy uraktól **kitünő bizonyitvány** áll rendelkezésre. — Főraktár a forrásbérlő
Hirsch Adolf czégnél (Hid-utcza)
kapható minden jobb füszerkereskedésben és étteremben, s hol nem, követeljük saját érdekünkben.
Mélt. dr. **Korányi Frigyes** főrendiházi tag ur, a budapesti m. kir. egyetem hirneves belgyógyászati tanárának **bizonyitványa.**
A felső-rákosi „MÁRIA" forrás ásványvizét a vezetésem alatti egyetemi belgyógyászati kórodán, valamint a magán gyakorlatban sokszorosan rendeltem — **a gyomor és légcsőszervek hurutos bántalmaiban, vesebajokban,** főleg pedig **vérszegénység** és ezzel összekötött **idegbajokban** szenvedő betegeknek **mindazon előnyös hatással, melyet a legjobb földes vasas ásványvizek nyujtanak,**
Gazdad szénsav tartalmánálés kellemes frisitő izénél fogva **kedvezően befolyásolja az étvágyat és az emésztést.** A rendelkezésemre bocsátott ásványviz teljesen **tiszta** és **kifogástalan kutkezelésről tanuskodik.**
Budapest, 1903. febr. 27.
Korányi Frigyes s. k.
egyetemi tanár.
Mélt. dr. **Purjesz Zsigmond** udvari tanácsos ur, a kolozsvári Ferencz József egyetem hirneves belgyógyászati tanárának **bizonyitványa.**
Alulirott a felső-rákosi „MÁRIA" forrás vizét, **kedvező vegyi összetételénél fogva, nem csupán kellemes élvezeti italnak** tartom, hanem **igen jó sikerrel** alkalmaztam azt ugy a **legkülönbözőbb eredetü vérszegénység** — mint az **emésztő és légcső szervek hurutus bántalmai ellen.**
Kolozsvár, 1903. jan. 23.
2407 13—100 **Dr. Purjesz Zsigmond** s. k.
Egységes ár: 8 kr. minden füszerkereskedésben.
10 üvegen felül rendelésné házhoz szállitaik. TELEFON 325.

Végeladás!
MESKÓ L.
üzlete Kolozsvárt, Mátyás kir.-tér
= betegsége következtében =
végleg feloszlik!
Hatósági engedélylyel **végkiárusitást** rendez.
Nagy raktár jó minőségü kézmü és nőidivat árukban.
Kedvező bevásárlási forrás.
24:59 4—6

HONI GYÁRTMÁNY!
„MORT" poloska-irtó szesz.
Kiválóan sikerült vegyi összetételénél fogva, fölülmulja az összes eddig létező szereket, amennyiben nemcsak a poloskát, hanem azok petéit is véglegesen kiirtja. A **„MORT"** legcsekélyebb foltot sem hagy hátra, tehát még a legfinomabb butoroknál és tapétáknál is bátran használható.
Egy üveg ára 40, 80, 1.20 és 2.50 fillér.
2413 2—4
„Mort" mindennemü rovarirtópor
Poloskák, bolhák, legyek, szunyogok stb. legbiztosabban ható ellenszere.
Ezen por kiváló szolgálatot tesz moly elleni védekezésnél is.
Egy doboz ára: **40, 80,** és **1.60** fillér.
Szóró zacskókban ára 20 fillér
„Mort" csotány és svábbogárirtó-por
az egyedüli szer, melynek segitségével ezen kellemetlen férgeket 1—2 nap alatt teljesen kipusztithatjuk.
E porral kezelt helyiségekben a féreg nem mutatkozik többé!!!
Nem mérges! Nem mérges!
Egy doboz ára 40, 80 és 1 kor. 60 fillér.
Kapható:
Gergely Ferencz utóda czégnél — Kolozsvárt.

Nyári ujdonságok.
A panama-kalap a nyári idény legkedveltebb ujdonsága!!!
Legdivatosabb
kemény, puha és szalmakalapok dus választékban s a legujabb divat szerint. — Finom izlésü szines Zephir, Batist és Tennis ingek, sapkák, keztyük és
nyakkendőkben legszebb választék.
Legujabb finom borsalino kalapok darabja frt: 3.50 és 4.—
2141 60—200 **Bittó Rezső** uri divatüzletében Mátyás király-tér 12. sz.
Panama kalapok. Szalma kalapok.
Nyári ujdonságok.

BABÓS ÉS TÁRSAI
VASKERESKEDÉS E KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utcza 25. sz.
Gyári nagy raktár mindennemü gazdasági gépekben villanyos öngyujtóval ellátott **Benzinmotor** és **Lokomobilok, Gőzmotor-cséplő készletek, szabadalmazott golyós perselyü kézi és járgányos cséplőkészletek, Gabona rosták, Trieurök, Szecska** és **Répavágók, Kukoricza morzsolók,** szabadalmazott —
„MONTANIA DRIL"
sorba vető gépek, **Sack rendszerü ekék** stb. **Gépszíjj, Gépolaj, Tovota gépkenőcs** és mindennemü technikai czikkek. **Gabona zsákok, Vizmentes ponyvák.**
Nagy készlet rózsakarókban viszont eladóknak kedvezményes ár.
Telefon: 351. sz.
OLAJ és PORFESTÉKEK, HOLLANDI KENCZE és mindennemü **LACKOK.**
PORMENTESITŐ OLAJ stb. a legjutányosabb árak mellett kaphatók.
Pénz-, könyv- és iromány vas-szekrények gyári raktára. Raffi ahóncs, Ojtóviasz Rézgálicz stb. Gyors és portos kiszolgálás
Kiváló tisztelettel
BABÓS ÉS TÁRSAI.
2313 10—10

Gyár: Jókai-utcza 4. szám. Raktár: Mátyás kir.-tér 5. **Kolozsvár.**
Deutsch Miksa
első erdélyrészi sebészeti müszerek, kötszerek, látszerek, testegyenesitő gépek gyára, motorerőre berendezve.
A m. kir. Ferencz József tudomány-egyetemi klinikák s a „Karolina" orsz. kórház és az ezzel kapcsolatos Ideg- és Elmegyógyászati intézet, valamint a „Vörös-kereszt" stb. vidéki kórház szállitója.
A hol járó testegyenesitő gépek, fűzők, Hessing módszer szerint, mű és végtagok és más e szakmába vágó gépek készülnek, javitás, köszörülés, **nikkelezés** gyorsan, jutányos és kifogástalanul eszközöltetik.
Ujonnan berendezett üzletében és raktárában villanygépek, irrigateurök, első minőségü Párizsi látszerek, szemüvegek és távcsövek, Szolingeni zsebkések és ollók, borotvák, angol s franczia köldök, has- és sérvkötők, gummi harisnyák, Dianna övök, hőmérők stb. dus választékot tart **jutányos árban.**
2417 5—*

Nyomatott: Gombos F. Lyceum-könyvnyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca